

COMMISSIE HEROVERWEGING VERWIJDERING RADIO-ACTIEF AFVAL

Secretariaat:

Postbus 5811
2280 HV Rijswijk

Persbericht

10 maart 1983

Commissie HVRA heeft voorkeur voor verwijdering radio-actief afval in zout

Verwijdering van het radio-actief afval in diepe stortholtes in zout is beter dan het storten in de Atlantische Oceaan. Voor het verwijderen van bepaalde categorieën van dit afval is opslag in constructies boven of even beneden het aardoppervlak voor perioden van 15 tot 150 jaar eveneens een bruikbare mogelijkheid. In het bijzonder voor koolstof-14 en waterstof-3 (tritium) kan verbranding in de lucht worden aanbevolen.

Dit zijn enkele van de conclusies uit het rapport "Studie naar de mogelijkheden voor de verwijdering van uit Nederland afkomstig laag- en middelactief vast afval anders dan door storten in de Atlantische Oceaan", dat door de commissie Heroverweging Verwijdering Radio-actief Afval (HVRA) is aangeboden aan de minister van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer, dr. P. Winsemius en aan de staatssecretaris van Sociale Zaken en Werkgelegenheid, mevr. Mr. A. Kappeljine van de Coppello.

Het rapport houdt zich bezig met de uiteindelijke verwijdering van radio-actief afval. Het spreekt zich niet uit over interim-opslag van dit afval.

Gescheiden inzamelen

Voor een verantwoorde methode van verwijdering van het laag- en middelradio-actief afval is een zekere mate van gescheiden inzamelen van de verschillende soorten radio-actief materiaal gewenst. Hierbij wordt gedacht aan een scheiding van het afval (zowel uit de kerncentrales als het andere radio-actieve afval) naar straling (alfa- of bèta) en naar halveringstijden.

Centrale verwijderplaats

De Commissie ziet voordelen in een centrale verwijderplaats, bij voorkeur in een relatief dun bevolkt gebied met waarborgen voor drinkwaterwinning, bewoning en natuurbehoud. Hier zouden dan de stortholte, de constructie voor opslag boven of iets beneden het aardoppervlak en een verbrandingsinstallatie moeten zijn geconcentreerd.

Bestuurlijke problemen

Bestuurlijk signaleert de commissie dat er op het moment grote onzekerheid bestaat over de uitvoerbaarheid van de voorstellen. Rekening moet worden gehouden met aanzienlijke vertragingen door bezwarenprocedures en te verwachten protestacties. Misschien, zo meent de commissie zijn de maatschappelijke bezwaren tegen verwijdering van radio-actief afval binnen Nederland nog wel groter dan die tegen het storten in de Atlantische Oceaan.

Verwijderingsschema

De Commissie noemt de volgende mogelijkheden:

- Van het uit ziekenhuizen afkomstige radio-actieve afval wordt het radium-226 en cesium-137 houdende materiaal verwijderd in een stortholte, terwijl het koolstof-14 en waterstof-3 bevattend materiaal wordt verbrand. Het overige radio-actieve afval met alleen radionucliden met een halveringstijd van minder dan 15 jaar wordt opgeslagen in een stevige constructie op of iets beneden het aardoppervlak totdat de radioactiviteit voldoende is verminderd om verdere verwerking als niet-radio-actief materiaal mogelijk te maken.

- Van het uit onderzoekcentra en de industrie afkomstige radio-actieve afval wordt al het alfastralershoudende materiaal en waarschijnlijk ook cesium-137 en strontium-90 houdend afval het beste in de stortholte verwijderd. Koolstof-14 en waterstof-3 bevattend materiaal wordt verbrand. Al het overige radio-actieve afval met een halveringstijd van minder dan 15 jaar wordt opgeslagen in een stevige constructie op of iets beneden het aardoppervlak totdat de radio-activiteit voldoende is verminderd om verdere verwerking als niet-radio-actief materiaal mogelijk te maken. Ook voor afval met een halveringstijd van meer dan 15 jaar kan tijdelijke opslag in een constructie op of vlak onder het aardoppervlak voordelen bieden. Daarbij moet worden gedacht aan opslagperioden van 15 tot 150 jaar. Na een dergelijke periode kan opnieuw worden beslist over de verwijdering.

- Het radio-actief afval afkomstig uit de kernenergiecentrales zal het beste in zijn geheel in de stortholte kunnen worden verwijderd. Voor dit afval zou ook tijdelijke opslag in constructies op of vlak onder het aardoppervlak gedurende een periode van 15 tot 150 jaar voordelen kunnen bieden.

Taak Commissie

De Commissie heeft met deze studie uitvoering gegeven aan de opdracht die zij bij haar installatie op 10 maart 1981 van de toenmalige minister van Volksgezondheid en Milieuhygiëne heeft gekregen. De taak bestond uit het adviseren over de vraag of een andere wijze van verwijdering van laag- en middenactief afval kan worden ontwikkeld dan het storten in de Atlantische Oceaan. Hierbij mochten de waarborgen voor de volksgezondheid, het milieu en de arbeidsbescherming niet worden aangetast. Bovendien kreeg de Commissie de opdracht de bestuurlijke uitvoerbaarheid te onderzoeken.

De Commissie moest uiterlijk 1 maart 1984 rapporteren. Onder voorzitterschap van Prof. Dr. H.G. van Bueren is de Commissie er in geslaagd de studie 1 jaar eerder gereed te krijgen. In de commissie waren diverse wetenschappelijke deskundigen benoemd en ook enkele vertegenwoordigers van milieuorganisaties. Ambtenaren namen slechts als adviseur aan de besprekingen deel.

Analyse radio-actief afval

Alvorens in te gaan op de verschillende mogelijkheden voor verwijdering van uit Nederland afkomstig radio-actief afval geeft de Commissie eerst uitgebreide beschouwingen over het verschijnsel radio-activiteit en de daarmee samenhangende schadelijke effecten. Vervolgens wordt een analyse gemaakt van het afval, zoals dat ontstaat bij ziekenhuizen, bij onderzoekcentra en industrie en bij de kerncentrales. Uit de vele denkbare mogelijkheden voor verwijdering van radio-actief afval heeft de Commissie er zes nader overwogen. Tenslotte komt de Commissie dan tot een aanbeveling van vier verwijderingsmethoden voor het verwijderen van al het radio-actief afval of voor gedeelten daarvan.

Minderheidsstandpunt

Een minderheid van de Commissie wijst de toepassing van kernenergie af en daarmee ook de verwijdering van het afval dat hierbij ontstaat. Voorts is zij van oordeel dat door aanpassing van het gebruik en eventueel door hergebruik het aanbod van radio-actief afval moet worden beperkt tot stoffen met een halveringstijd van minder dan 15 jaar. Daarnaast moet volgens deze minderheid het gebruik van vervangende niet-radio-actieve stoffen en technieken worden gestimuleerd.

De meerderheid van de Commissie onthoudt zich van een uitspraak over het al of niet aanvaardbaar zijn van kernenergie, maar acht zich door de taakstelling van de Commissie gebonden om een uitspraak te doen over de verwijdering van al het radio-actief afval zoals dat thans ontstaat. Deze meerderheid vindt ook, dat door de minderheid geen wetenschappelijk verantwoorde argumenten of publicaties zijn vermeld, waaruit zou volgen dat de door hen gewenste aanpassing kan geschieden zonder afbreuk te doen aan de voordelen in de wetenschap, geneeskunde en techniek, die thans door het gebruik van radio-actieve stoffen worden verkregen. Daarbij weegt de meerderheid mee, dat het risico van het gebruik van radio-actieve stoffen in voldoende mate kan worden beperkt.

Afgezien van juistgenoemd verschil van inzicht zijn de commissieleden wel eensgezind met betrekking tot de conclusies van het rapport ten aanzien van de diverse voorgestelde verwijderingsmethoden.

Noot voor de redactie:

Nadere inlichtingen: bij de secretaris Commissie HVRA, mr. A. Aris en de leden persoonlijk.

Het gehele rapport is binnenkort verkrijgbaar bij het ministerie van Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Milieubeheer, van Alkemadeaan 85, Den Haag, afdeling Beheer en Distributie, telefoon 070-264201, tst. 2983/2301.